

Aan de slag met het thema Amsterdammers en Slavernij

Het thema 'Amsterdammers en Slavernij' is opgebouwd rond 13 persoonlijke verhalen. Bij elk verhaal vind je een aantal bronnen: makkelijk te herkennen omdat elke titel van een bron begint met de naam van de betreffende persoon.

Als je op een bron klikt zie je helemaal onderaan de gerelateerde bronnen. Soms is er nog een extra gerelateerde bron die voorkomt in een ander thema.

Bij sommige bronnen vind je een transcriptie, dit wordt ook vermeld in de tekst bij het tabblad 'Over de bron'. Klik op het icoontje met het brilletje om de transcriptie over het document te tonen, er verschijnt dan een doorzichtige balk over het document waarin je de letterlijke tekst van het document kunt lezen.

In het tabblad 'Herkomst' vind je alle feitelijke informatie zoals jaartallen en vervaardigers en kun je doorlinken naar de website van het Stadsarchief.

Tijdlijn

In het rode tabblad 'Doen' kun je klikken op de 'Tijdlijn Amsterdammers en Slavernij'. Alle bronnen van het thema worden hier op chronologische volgorde geplaatst.

De hoofdpersonen

Juliana was een slaafgemaakte vrouw, die vanuit Brazilië door suikerhandelaar Eliau de Burgos was meegenomen naar Amsterdam. In Amsterdam kwam ze er achter dat ze vrij was omdat slavernij er formeel verboden was. Ze besloot te vertrekken uit het huis van De Burgos. Juliana woonde in 1656 vermoedelijk op of vlakbij Vlooienburg, tegenwoordig het Waterlooplein.

Stephanus Pelgrom was notaris in Amsterdam, en hield in 1700 kantoor in het West-Indisch Huis aan de Singel 425, tegenwoordig de Universiteitsbibliotheek. Hij was ook secretaris van de Sociëteit Suriname en klerk van de West-Indische Compagnie.

Jonas Witsen was plantage- en slaveneigenaar. Na het overlijden van zijn eerste vrouw erfde hij de plantages Waterlant, Palmeniribo en Surimonbo in Suriname. Hij woonde in 1705 aan de Keizersgracht 674, naast het tegenwoordige Museum van Loon.

Nicolaas Bergen was matroos op het slavenschip d'Adrichem met eindbestemming Suriname. Hij woonde tot 1709 op de Handboogstraat 10, in de Handboogstraat kon je via een poortje naar het West-Indisch Huis.

Hanibal van Moston werd in 1733 naar het Aalmoezeniersweeshuis gebracht aan de Prinsengracht 436, het latere het Paleis van Justitie. Hij was toen 14 weken oud. Zijn ouders waren in 1731 als slaafgemaakten meegenomen uit Azië.

Christina van der Geugten werd in Batavia geboren in het huis van VOC-onderkoopman Adrianus van der Geugten. Ze werd op 5-jarige leeftijd meegenomen naar de Republiek. Haar slaafgemaakte moeder bleef achter in Batavia. Christina werd in 1768 opgesloten in het Spinhuis.

Hendrik Coenraad Sander was een rijk man, met grote belangen in de koloniën. Hij kocht in 1774 het pand aan de Keizersgracht 672, tegenwoordig Museum van Loon.

Herman Albrecht Insinger was een koopman-bankier die zich specialiseerde in de West-Indische handel en plantageleningen. Hij woonde bij zijn sterven in 1805 aan de Herengracht bij de Leliegracht.

Louis Zamore van Wicky werd rond 1778 geboren in de plantagekolonie Berbice, het huidige Guyana. Hij was de zoon van een zwarte vrouw en plantage-eigenaar Emanuel de Correvont. Zijn vader stuurde hem naar Amsterdam voor zijn opleiding. Louis stierf in 1805 in het huis van de familie Andriessen aan de Amstel 95.

Willemina Balk was de dochter van een vrije zwarte vrouw en een plantage-eigenaar in Berbice. Ze kwam voor haar opleiding naar Amsterdam, en woonde tot haar huwelijk in 1806 aan de Oude Turfmarkt bij Dirk Westrik, een zakenpartner van haar vader.

Susanna Dumion werkte als bediende van de rijke weduwe en plantage-eigenaar Susanne l'Espinasse nadat zijn door haar familie vanuit Suriname was meegenomen naar Amsterdam. Ze woonde toen zij haar testament opmaakte in 1784 bij de familie Taunay/ L'Espinasse aan de Herengracht 118.

Johannes Heukensfeldt had rond 1850 een tabakswinkel op de Lange Leidsedwardsstraat 74. Tabak was een product dat door slavenarbeid in de koloniën werd verkregen.

Johannes Charles werd als kind tot slaaf gemaakt en vanuit Elmina weggevoerd naar Suriname. Hij werd in 1817 vrijgemaakt en meegenomen naar Nederland als bediende. Zijn familieleden, waaronder zijn zoon Gideon, bleven achter en leefden tot 1863 nog in slavernij. Johannes woonde in 1863 in de Wijdesteeg.